

P7_TA(2011)0064

Az egyiptomi helyzet

Az Európai Parlament 2011. február 17-i állásfoglalása az egyiptomi helyzetről

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Egyiptomról szóló korábbi állásfoglalásaira,
- tekintettel a polgári és politikai jogok 1966-ban kiadott nemzetközi egyezségokmányára, amelyet Egyiptom 1982-ben ratifikált,
- tekintettel az Európai Tanács 2011. február 4-i nyilatkozatára Egyiptomról,
- tekintettel a Tanács Egyiptomra vonatkozó, 2011. január 31-i következtetéseire,
- tekintettel az Európai Tanács elnökének, Herman Van Rompuynek, az Európai Bizottság elnökének, José Manuel Barrosónak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, Catherine Ashtonnak az Egyiptomban kialakult helyzetről szóló, 2011. február 11-én kiadott közös nyilatkozatára,
- tekintettel az Európai Parlament elnökének, Jerzy Buzeknek a Hoszni Mubarak elnök lemondásáról szóló 2011. február 11-jei nyilatkozatára,
- tekintettel az Európai Tanács elnökének, Herman Van Rompuynek az Egyiptomban uralkodó helyzetről szóló, 2011. január 29-i nyilatkozatára,
- tekintettel Catherine Ashtonnak, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének Egyiptomról szóló, 2011. február 4-i, február 3-i, január 28-i és január 27-i nyilatkozataira, valamint az egyiptomi népgyűlés megválasztásáról szóló 2010. december 6-i nyilatkozatára,
- tekintettel az egyiptomi fegyveres erők legfelső tanácsának ötödik, 2011. február 13-i nyilatkozatára,
- tekintettel „Az európai szomszédságpolitika végrehajtása 2009-ben: az Egyiptomban elért haladásról szóló jelentés” címet viselő bizottsági közleményre (COM(2010)0207 - SEC(2010)0517),
- tekintettel a 2009. áprilisi, az EU és Egyiptom közötti kapcsolatok javítására irányuló, Egyiptom 2008-ban tett javaslatának megfelelő együttes határozatra,
- tekintettel az Európai Unió és Egyiptom között 2004-ben létrejött euromediterrán társulási megállapodásra és a 2007-es cselekvési tervre,
- tekintettel az európai szomszédságpolitika 2004 óta tartó fejlődésére és különösen a Bizottságnak az e politika végrehajtásáról szóló helyzetjelentéseire,
- tekintettel az emberi jogok védelmezőiről szóló, 2008-ban módosított, 2004. évi európai uniós iránymutatásokra,

- tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel számos észak-afrikai és közel-keleti arab országban az elmúlt időszakban zajló megmozdulások során az emberek politikai, gazdasági és szociális reformokat sürgettek és szabadságot, demokráciát és jobb életkörülményeket követeltek,
- B. mivel Hoszni Mubarak egyiptomi elnök 2011. február 11-én lemondott; mivel hatalmát átadta a fegyveres erők legfelső tanácsának; mivel a legfelső tanács azt kérte a nemrégiben Mubarak elnök által kinevezett kormánytól, hogy folytassa működését az új kormány megalakulásáig, továbbá ígéretet tett arra, hogy a megválasztásra kerülő polgári kormánynak át fogja adni a hatalmat, illetve 2011. február 13-i ötödik nyilatkozatában jelentős döntések meghozataláról számolt be,
- C. mivel az egyiptomi lakosság szabadság, igazi demokrácia és társadalmi igazságosság iránti igényének kielégítéséhez a demokráciát, az emberi jogokat és az alapvető szabadságjogokat tiszteletben tartó, a jogállamiságot támogató valamennyi politikai és társadalmi erő részvétele mellett azonnali, komoly és nyílt – valódi és jelentős reformokat eredményező – párbeszédre van szükség,
- D. mivel az egyiptomi rendszer ellen szervezett békés tiltakozásokra erőszakos rendőri fellépés volt a válasz, amely során könnygázt, vízágyút, gumilövedéket, sőt éleslőszert is bevetettek és több száz ember életét vesztette, mivel emberek százait – köztük emberi jogi aktivistákat, újságírókat és ügyvédeket – tartóztattak le és tartanak fogságban,
- E. mivel az egyiptomi kormány korábban nem látott lépésként a tüntetők elhallgattatása és az egyiptomiak szólásszabadságának korlátozása érdekében leblokkolta az internetkapcsolatokat; mivel az al-Jazeerához és a Hisham Mubarak jogi központhoz hasonló média- és jogi központokat a katonai rendőrség bezárta,
- F. mivel a demokrácia, az emberi jogok és a polgári szabadságjogok tiszteletben tartásának előmozdítása az Európai Unió egyik alapvető elve és célja, és ez közös alapot jelent az euromediterrán térség fejlesztéséhez, mivel az euromediterrán partnerség elsősorban a gazdasági reformokra összpontosított, és nem volt képes előidézni a szükséges politikai és intézményi reformokat; mivel az Unió a Mediterrán Térségért – amelynek szándékolt célja az európai uniós politikák fokozott érvényesítése volt a régióban – nem bizonyult hatékornak az érintett népesség bizalmának csökkenése és az alapvető igényeinek való megfelelés tekintetében,
- G. mivel az utóbbi években az EU és tagállamainak a déli szomszédokkal fenntartott kapcsolataiban a stabilitásra való igény gyakran elhomályosította a demokrácia, társadalmi igazságosság és az emberi jogok értékeit; mivel a társulási megállapodásokban az emberi jogi záradékokat konzekvensen támogatniuk kell a végrehajtásukhoz szükséges mechanizmusoknak, figyelembe véve e tekintetben a szomszédsági politika folyamatban lévő, szükséges felülvizsgálatát,
- H. mivel az Európai Parlament többször követelte az Egyiptomban 1981-ben kihirdetett szükségállapot feloldását, a demokrácia megerősítését és az emberi jogok, valamint az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartását,
- I. mivel Egyiptom az Európai Unió kulcsfontosságú partnere a Közel-Keleten; mivel az

Európai Uniónak az ország megújulásának támogatása és ösztönzése révén hozzá kell járulnia ahhoz, hogy Egyiptom demokratikus, virágzó és stabil országgá váljon,

- J. mivel Egyiptom aktív és jelentős szerepet játszik a közel-keleti békefolyamat támogatásában és a Palesztinán belüli megbékélésben; mivel a fegyveres erők legfelső tanácsa megerősítette Egyiptom elkötelezettségét az összes olyan nemzetközi megállapodás és egyezmény végrehajtását illetően, amelyben Egyiptom részes fél,
 1. szolidaritását fejezi ki az egyiptomi nép irányában, elismerését fejezi ki elsősorban a fiatal generáció számára bátorságuk és elszántságuk miatt, és legitim demokratikus törekvéseiket határozottan támogatja;
 2. határozottan elítéli a tiltakozókkal szemben alkalmazott erőszakot és aránytalan fellépést, továbbá rendkívül sajnálja, hogy ez sok emberéletet követelt és nagyon sokan megsérültek; részvétét fejezi ki az áldozatok családjának; független vizsgálatot kér a halált és sérülést okozó incidensekkel és a bebörtönzésekkel kapcsolatban, továbbá a felelősök bíróság elé állítására szólít fel;
 3. felszólít valamennyi bebörtönzött békés tüntető, nézetei miatt fogva tartott személy, egyiptomi és nemzetközi emberi jogi aktivista, újságíró és jogász azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátására; e tekintetben sürgeti az egyiptomi hatóságokat, hogy haladéktalanul hozzák nyilvánosságra a fogvatartottak tartózkodási helyét, és biztosítsák védelmüket a kínzás és egyéb bántalmazás minden formájával szemben;
 4. úgy véli, hogy Hoszni Mubarak elnök lemondása új szakaszt nyitott az egyiptomi politikai átmenetben; arra szólít fel, hogy valamennyi kulcsfontosságú politikai és civil társadalmi szereplő részvételével haladéktalanul kezdjenek valódi és nyílt nemzeti politikai párbeszédet azzal a céllal, hogy előkészítsék az utat Egyiptomban a szükségállapot feloldásához, az alkotmány és a választójogi törvény felülvizsgálatához, a szabad és tisztességes választásokhoz, és a tényleges demokráciához;
 5. felszólítja az egyiptomi fegyveres erőket, hogy vállaljanak konstruktív szerepet a további erőszak elkerülésében és segítsék a politikai folyamatokat; tudomásul veszi a fegyveres erők legfelső tanácsának azon határozatait, amelyek az alkotmány felfüggesztésére, a parlament felosztatására, egy független tagokból álló bizottság létrehozására, az alkotmány cikkelyeinek módosítására, a módosításokra vonatkozóan népszavazás megtartására és parlamenti és elnökválasztások megtartására irányulnak; ismételten olyan demokratikus folyamatokat sürget, amelyekbe a nemzeti konszenzus elérése érdekében minden politikai és civil társadalmi szereplőt bevonnak;
 6. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy minden kommunikációs hálózatot haladéktalanul helyreállítsanak Egyiptomban, beleértve az internetet is, teljes mértékben tiszteletben tartva az információhoz való szabad hozzáférés jogát, a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadságát;
 7. határozottan támogatja Egyiptomban a demokrácia, a jogállamiság és a társadalmi igazságosság felé vezető reformokat; ismételten követeli a szükségállapot feloldását; újfent hangsúlyozza a felelősségteljes kormányzásnak, a korrupció elleni küzdelem megerősítésének, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásának jelentőségét Egyiptomban, kiemelt figyelemmel a lelkiismereti, vallás- és

gondolatszabadságra, a véleménynyilvánítás, a sajtó és a média szabadságára, az egyesülési szabadságra, a nők jogaira és a kisebbségek védelmére, illetve a szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés elleni küzdelemre;

8. hangsúlyozza mennyire fontos a gazdasági és társadalmi reformok jelentős felgyorsítása, mivel az ország politikai és társadalmi stabilitása szempontjából a szabadság, a gazdasági fejlődés és a magasabb életszínvonal elengedhetetlen;
9. felszólítja az EU-t és a tagállamokat, hogy támogassák aktívan a békés, pluralista és igazságos Egyiptom felé vezető gyors átmenetet; tágabb összefüggésben támogatja az Európai Tanács azon véleményét, hogy az EU-nak teljes támogatást kell biztosítania a régióban az átmenet folyamata számára a demokratikus kormányzás, a pluralizmus és a gazdasági jólét kialakítása, valamint a társadalmi integráció megerősítése érdekében biztosított megfelelőbb lehetőségek megteremtése céljából;
10. felkéri az EU-t, a tagállamokat, a politikai pártokat és alapítványokat, hogy segítsék az egyiptomi demokratikus politikai erőket és a civil társadalmi szervezeteket abban, hogy szervezettek legyenek és készen álljanak a demokrácia felé vezető átmenetben való teljes részvételre; annak megakadályozására kéri az egyiptomi hatóságokat, hogy a kopt keresztény közösségek a jelenlegi események áldozataul essenek, továbbá annak biztosítását kéri tőlük, hogy e közösségek az ország egész területén békében élhessenek, és szabadon gyakorolhassák vallásukat;
11. felhívja a főképviselet, hogy támogassa az Európai Parlamentet is bevonó munkacsoport létrehozását, amely eleget tud tenni a demokratikus változások folyamatának támogatására irányuló szükségletnek, amelynek a demokratikus változások mellett kiálló szereplők is hangot adtak, különösen a szabad és demokratikus választások, valamint az intézmények kialakítása tekintetében, beleértve a független igazságszolgáltatás kialakítását; kéri a főképviselet, hogy a demokratikus átmenet támogatásaként küldjön választási megfigyelőket a soron következő választásokra;
12. üdvözli a Tanács 2011. február 4-i 2011/79/CFSP végrehajtási határozatát és a 101/2011/EU tanácsi rendeletet¹, amely a tunéziai állami pénzeszközök elsikkasztásáért felelős személyek által birtokolt vagy ellenőrzött eszközök befagyasztására irányul, és kéri a Tanácsot, hogy Egyiptomra vonatkozóan minden felelős személy tekintetében szintén fogadjon el hasonló intézkedéseket;
13. hangsúlyozza, hogy Egyiptomban és a régió többi országában zajló eseményekből újból arra lehet következtetni, hogy ambiciózusabb, hatékonyabb és erősebb költségvetési háttérrel rendelkező politikákat és eszközöket kell kialakítani, amelyek révén az EU déli szomszédainál a politikai, gazdasági és társadalmi reformokat ösztönözni és támogatni lehet; hangsúlyozza, hogy az európai szomszédságpolitika mostani stratégiai felülvizsgálatának tükröznie kell a régióban jelenleg zajló folyamatokat és új, megfelelőbb megoldásokat kell ajánlania a szomszédos népek törekvéseinek megvalósítása érdekében; kéri, hogy az EU ezen országokra vonatkozó politikáját jobban hangolják össze a többi uniós politikával;
14. ismételten kéri az Európai Uniót, hogy vizsgálja felül a demokrácia és az emberi jogok

¹ HL L 31., 2011.2.5., 40. o. és 1. o.

támogatására vonatkozó politikáját, és a harmadik országokkal való valamennyi megállapodás emberi jogi záradékára vonatkozóan alakítson ki végrehajtási mechanizmust; ragaszkodik ahhoz, hogy az európai szomszédságpolitika felülvizsgálatakor kezeljék kiemelten az igazságszolgáltatás függetlenségére, az alapvető szabadságjogok, a pluralizmus, a sajtószabadság védelmére és a korrupció elleni küzdelemre vonatkozó kritériumokat; e tekintetben rámutat arra, hogy a jelenlegi cselekvési terveket radikálisan felül kell vizsgálni, és azokba a politikai reformok tekintetében ösztönzőkkel kísért egyértelmű prioritásokat kell belevenni; kéri a Tanácsot, hogy határozzon meg olyan politikai kritériumokat, amelyeket az európai szomszédságpolitikában részt vevő országoknak teljesíteniük kell a „kiemelt státuszhoz” való hozzájutás érdekében;

15. úgy véli, hogy az EU külső fellépésére szolgáló pénzügyi eszközei – nevezetesen az európai szomszédsági és partnerségi eszköz (ENPI), az európai kezdeményezés a demokráciáért és az emberi jogokért (EIDHR) és a stabilitási eszköz – e tekintetben létfontosságú szerepet tölthetnek be, ezért kéri azok megerősítését annak érdekében, hogy a jelenlegi kivételes körülmények között hatékonyan és következetesen felhasználhatók legyenek; kéri a főképviselőt, hogy teljes mértékben használja ki az EU vonatkozó külső pénzügyi eszközeit, beleértve a demokrácia és az emberi jogok európai eszközét (EIDHR) is; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell ezen pénzügyi eszközök Európai Parlament általi demokratikus ellenőrzését; hangsúlyozza egyúttal azt is, hogy az élelmiszerárak emelkedéséből fakadó és általában az élelmiszezbiztonsággal és a vidékfejlesztéssel összefüggő problémákat sürgősen meg kell oldani;
16. kéri az Uniót a Mediterrán Térségért, hogy sürgősen mérlegelje az elmúlt időszak eseményeit, tegyen ezekkel kapcsolatban lépéseket, és terjesszen elő tagállamaiban és a régióban a demokrácia és az emberi jogok előmozdítására leginkább alkalmas és a lehetséges reformokra vonatkozó javaslatokat, hogy erősítse és hathatósabbá tegye saját szerepét; kéri az Anna Lindh Euromediterrán Alapítványt, hogy sürgősen vállaljon aktív szerepet az euromediterrán régió civil társadalmának az állampolgárság és a részvétel elősegítése érdekében való mobilizálásában;
17. elismeri Egyiptomnak az arab világban és a közel-keleti békefolyamatban betöltött kulcsfontosságú szerepét, valamint az Izraellel való békemegállapodás jelentőségét; kéri Egyiptomot, hogy továbbra is kötelezze el magát az aktív és konstruktív szerep betöltése mellett a tartós közel-keleti béke kialakítására tett erőfeszítések terén, különös tekintettel az izraeli-palesztin konfliktusra és a palesztin megbékélésre, továbbá felszólít az Egyiptom és Izrael közötti békeszerződés fenntartására; üdvözli a fegyveres erők legfelső tanácsa által tett azon nyilatkozatot, amely megerősíti Egyiptom elkötelezettségét az összes olyan nemzetközi megállapodás és egyezmény végrehajtását illetően, amelyben Egyiptom részes fél;
18. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének/az Európai Bizottság alelnökének, a tagállamok kormányának és parlamentjének, valamint az egyiptomi hatóságoknak.